

МАНЗАРАС АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

9 июнь 2021ел

№ 15

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге муниципаль берлегендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, керту, тикшерү һәм карау Тәртибен раслау турында

«Россия Федерацииндә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге муниципаль берлеге Уставының 15.1-23 статьяларына таянып, Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге Советы карап бирде:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге муниципаль беремлекендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, керту, тикшерү һәм карау Тәртибен күшымтада бирелгән тәртиптә расларга.
2. Элеге каарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга, шулай ук Кукмара муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырырга.

Манзарас авыл
Жирлеге башлыгы

Р. Г. Хәбибуллина

**Манзарас авыл жирлеге муниципаль берэмлегендэ инициативалы проектларны тэкъдим иту,
керту, тикшерү һәм карау
ТӘРТИБЕ**

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья Элеге Тәртипне жайга салу предметы

1. Элеге Тәртип Россия Федерациисе Конституциясе, «Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Манзарас муниципаль берэмлөгө Уставы нигезендә инициативалы проектларны тэкъдим итугә, кертугә, фикер альшуга, карауга, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуға бәйле барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен күрсәтелә торган инициативалы проектларны тэкъдим иту, тикшерү, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә элеге Тәртипнен нигезләмәләре, әгәр Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукий акты белән һәм алар нигезендә кабул итеп Манзарас авыл Советы каарларында башкасы каарлмаган булса, файдаланылмый.

2 статья. Инициативалы проектлар

1. Инициативалы проект дигәндә элеге Тәртиптә Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл жирлөгө халкының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл иту хокуки бирелгән башка мәсьәләләрне хәл иту буенча Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл жирлөгө яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турында тэкъдиме аңлашыла.

2. инициативалы проектта тубәндәгә белешмәләр булырга тиеш:

- 1) Кукмара муниципаль районының Манзарас авыл жирлөгө халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау;
- 2) күрсәтелгән проблеманы хәл иту буенча тэкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның көтөлгән нәтиҗәсен (көтөлгән нәтижәләрен) тасвирлау;
- 4) инициативалы проектны гамәлгә ашыруга кирәклө чыгымнарны алдан исәпләү;
- 5) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булған) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашу турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырыла торган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен файдалану күздә тотылган очракта, Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлегенең бюджет чаралары күләменә курсетү;

8) Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге территориясенә яисә аның чикләрендә инициативалы проект гамәлгә ашырылачак өлешен әлеге Тәртипнәң 3 статьясы нигезендә курсетү;

3. инициативалы проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләре булған проектны тасвирлауны үз эченә ала, аңа инициатор каары буенча график һәм (яисә) таблицалы материаллар күшүмтә итеп бирелергә мөмкин.

3 статья. Халык мәнфәгатьләрендә инициативалы проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициативалы проектлар тулаем Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдәге халык мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

1) торак пункт;

2) торак пунктлар төркеме;

2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хәл иту хокуку бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл иту һәм (яисә) Манзарас авыл башкарма комитеты каары белән (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы каар белән) аерым муниципаль программаларның чараларын үтәү буенча инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Манзарас авыл жирлеге территориясен өлешләргә (округларга) бүлүү кааралырга мөмкин. Курсәтелгән очракта инициативалы проектлар Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге территориясенең (округының) тиешле өлеше чикләрендә тәкъдим итәлә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

Бүлек 2. Инициативалы проектларны тәкъдим иту һәм тикшерү

4 статья. Проект инициаторлары

1. Инициативалы проектны кертү инициативасы белән түбәндәгеләр чыгыш ясарга хокуклы:

1) уналты яшкә житкән һәм Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл жирлеге территориясендә яшәүче кимендә ун⁴ граждан булған инициатив төркем (алга таба – инициатив төркем);

2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;

3) авыл торак пунктның старостасы;

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә курсәтелгән затлар (алга таба – проект инициаторлары):

1) инициативалы проект әзерлиләр;

2) инициативалы проект буенча фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициативалы проектка ярдәм иту мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны тәэмин итәләр;

3) инициатив проектны Манзарас авыл башкарма комитетына кертәләр;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуда катнашалар;

5) башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм әлеге Тәртипнә билгеләнгән һәм аның нигезендә кабул итегендә Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлегенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бурычларны башкараалар.

3. Инициатив төркем төзү һәм аның тарафыннан әлеге статьяның 2 өлешендә курсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар кабул иту беркетмә белән рәсмиләштерелә. Беркетмәнен формасы Манзарас авыл башкарма комитеты тарафыннан расланы.

4. Элеге статьяның 2 өлешендә курсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарә органнары булып торучы проект инициаторлары тарафыннан кабул ителә.

5. Элеге статьяның 2 өлешендә курсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар ижтимагый берләшмәләр булып торучы проект инициаторлары тарафыннан аларның гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 статья. Инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнар фикерен ачыклау

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге халкы яисә аның өлешенең халкы тарафыннан хупланырга тиеш.

2. Проектның инициаторы тубәндәге формаларда инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны оештыра:

1) гражданнар жынында инициативалы проектны карау;

2) гражданнар жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә инициативалы проектны карау;

3) гражданнардан сорашып белешү үткәру;

4) инициативалы проектны хуплап, гражданнарның имзаларын жыю.

3. Проектның инициаторы инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә төрениән файдалану турында каар кабул итәргә хокуклы.

6 статья. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба – жыелыш) проект инициаторы каары буенча билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлегенең анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициативалы проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла торган территориясе өлешендә үткәрелә. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырылса, Кукмара муниципаль районаны Манзарас авыл жирлеге территорииясенең төрле өлешләрендә берничә жыелыш уздырылырга мөмкин.

3. Жыелышта уналты яшкә җиткән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

1) Жыелыш кара-карши (очная) фикер алышу формасында уздырыла – көн тәртибе һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү мәсьәләләре буенча фикер алышу өчен халыкның уртак катнашузы формасында;

4. Бер жыелышта берничә инициативалы проект кааралырга мөмкин. Курсәтелгән очракта жыелышны оештыру һәм уздыру буенча хокук һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергә гамәлгә ашырыла.

5. Жыелыш үткәру, документлар әзерләү һәм тарату чыгымнары өчен проект инициаторы җаваплы.

6. Манзарас авыл башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрудә ярдәм курсәтә, шул исәптән аны үткәру өчен түләүсез бина бирә. Манзарас авыл башкарма комитеты каары белән жыелышлар үткәру өчен бирелә торган биналарның исемлеге билгеләнергә мөмкин.

7. Катнашучылар саны 50 кешене тәшкил иткәндә жыелыш хокуклы дип санала.

7 статья. Жыелышны үткәргә әзерлек

1. Жыелышны уздыру турында проект инициаторы каарында тубәндәгеләр курсәтелә:

- 1) фикерләшү өчен жыелыш үткәрелә торган инициативалы проект;
 - 2) жыелыш үткәру формасы (кара-каршы фикер альшу-чittән торып (очно-заочно));
 - 3) жыелышның көн тәртибе, ә жыелыш кара-каршы фикер альшу-чittән торып (очно-заочно) уздырылган очракта – халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;
 - 4) жыелыш уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелыш кара-каршы фикер альшу-чittән торып (очно-заочно) уздырылган очракта – шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкның каарларын кабул итү тәмамлану датасы һәм мондый каарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес, йә тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен махсуслаштырылган сайттан файдалану турында каар;
 - 5) кара-каршы фикер альшу (очно) формасында үткәрелә торган жыелышта катнашучыларның яисә, жыелышны кара-каршы фикер альшу-чittән торып (очно-заочно) уздырган очракта, көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кара-каршы фикер альшуда катнашучыларның фаразланган саны;
 - 6) жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә аны уздыру турында мәгълүмат бирү ысууллары;
2. Проектның инициаторы Манзарас авыл башкарма комитетына жыелыш үткәрү турында аны уздыру көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмычча язмача хәбернамә жибәрә.
3. Жыелышны уздыру турында хәбернамәдә түбәндәгеләр курсәтелә:
- 1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициативалы төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);
 - 2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр
 - 3) проект инициаторларының жыелышны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлары фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, телефон номерлары.
 - 4) жыелыш уздыруга ярдәм итү турында, шул исәптән жыелыш (жыелышны кара-каршы фикер альшу-чittән торып уздырган очракта кара-каршы фикер альшу) уздыру өчен урын бирү турында һәм (яисә) тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен махсуслаштырылган сайттан файдалану турында үтенеч;
4. Жыелышны уздыру турында хәбернамәгә проект инициаторы һәм проектның инициаторы аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү функцияләрен башкарырга вәкаләтле итеп билгеләгән затлар тарафыннан имза салына. Инициатив төркем исеменнән жыелыш үткәрү турында хәбернамәгә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә функциясен үтәргә вәкаләтле итеп билгеләнгән затлар имза сала.
5. Жыелышны уздыру өчен урын бирү турында үтенеч булган очракта, Манзарас авыл башкарма комитеты хәбәр килгән көннән алыш биш көн эчендә уздыру өчен урын бирү мөмкинлеге турында проект инициаторына хәбәр итә яисә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртергә тәкъдим итә. Проектның инициаторы курсәтелгән тәкъдимне алган көннән алыш өч көн эчендә жыелышны (жыелышны кара-каршы фикер альшу-чittән торып уздырган очракта кара-каршы фикер альшу) уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртугә ризалыгы яисә килешмәве турында хәбәр итәргә тиеш.
6. Манзарас авыл башкарма комитеты жыелыш үткәрү турында, шул исәптән инициативалы проект белән танышу тәртибе турында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Кукмара муниципаль районының рәсми сайтында яисә махсуслаштырылган сайтта белешмәләр урнаштыра:
- 1) хәбернамә көргән көннән алыш өч көн эчендә жыелыш үткәрү турында;
 - 2) жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәрту турындагы тәкъдим белән проект инициаторы ризалыгын алгандан соң ике көннән дә соңга калмычча (жыелыш кара-каршы фикер альшу-чittән торып уздырылган очракта, кара-каршы фикер альшу).
7. Манзарас авыл башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрудә ярдәм итү максатларында вәкаләтле вәкил билгеләп куярга хокуклы. Манзарас авыл башкарма

комитеты вэкалэтле вэкилне билгелэп кую турында алдан ук проект инициаторына хэбэр итэ.

8 статья. Жыельшны кара-каршы фикер алышу (очно) формасында уздыру тэргибе

1. Жыельш башланганчы, проект инициаторы жыельшта катнашкан гражданинны Манзараас авыл башкарма комитеты раслаган форма буенча исемлек төзөп теркэүн тээмин итэ. Жыельшта катнашкан гражданин исемлеге жыельш беркетмэснэц аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Жыельшның көн тэргибе мэсьэлэлэре буенча тавыш бирү тэргибе жыельшта катнашучыларның күпчелек тавышы белэн раслана. Көн тэргибендэгэ мэсьэлэлэр буенча каарлар жыельшта катнашучыларның күпчелек тавышы белэн кабул итэлэ.

3. Жыельш проект инициаторы вэкиле тарафыннан ачыла. Жыельшны алыш бару өчен рэис һэм секретарь сайланана.

4. Рэис жыельшны алыш бара, көн тэргибендэгэ мэсьэлэлэрне игълан итэ, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирэ, жыельшта кабул ителгэн каарларны формалаштыра, аларны тавыш бирүгэ куя, тавыш бирү нэтижэлэрэн игълан итэ.

5. Секретарь жыельш беркетмэсен алыш бара, анда жыельш кабул иткэн барлык каарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нэтижэлэрэе курсателэ. Жыельш беркетмэснэ секретарь һэм жыельш рэисе имза сала.

6. Жыельш беркетмэснэ түбэндэгелэр курсателэ:

- 1) жыельшны уздыру урыны һэм вакыты;
- 2) жыельшта катнашкан гражданин саны;
- 3) яшэү урынын курсатеп, жыельш рэисе һэм секретаре турында белешмэлэр;
- 4) жыельшның көн тэргибе, чыгышларның эчтэлэг;
- 5) көн тэргибендэгэ сораулар буенча кабул ителгэн каарлар

9 статья. Инициативалы проектларны тэксдим иту мэсьэлэлэрэе буенча гражданин конференциясе үткэру

1. Инициативалы проектны гамэлгэ ашыру күздэ тотыла торган территорииядэ 16 яшкэ житкэн яшэүчелэрнэц саны 1000 кешедэн артын киткэн очракта, инициативалы проектларны тэксдим иту мэсьэлэлэрэе буенча гражданин конференциясе (алга таба – конференция) уздырылырга мөмкин.

2. Конференция, элеге статьяда билгелэнгэн үзенчэлеклэрне исэпкэ алыш, элеге Тэргипнец 7-10 статьяларында билгелэнгэн тэргиптэ уздырыла.

3. Элеге Тэргипнец 8 статьясындагы 1 өлешендэ караган нигезлэмэлэр белэн беррэйтэн конференция үткэру турында проект инициаторы каарында түбэндэгелэр курсателергэ тиеш:

1) делегациялэрнэ сайлау вэкиллөгө нормасы, ул территорииянец 16 яшкэ житкэн 100 кешесенэ 1 делегаттан ким була алмый;

2) делегатларны сайлау өчен жыельшлар уздыру сроклары һэм тэргибе.

4. Конференция беркетмэснэц аерылгысыз өлеше булып делегатларны сайлау турында жыельш беркетмэлэрэе тора.

10 статья. Инициативалы проектларга ярдэм йөзенинэн гражданин имзаларын жыю

Инициативалы проектларны хуплап гражданин имзаларын жыю (алга таба – имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткэрелэ.

Инициативалы проектларны хуплап имзалар саны, инициатив төркем өгзэларының имзаларын да кертэл, кимендэ егерме биш кеше булырга тиеш.

Имзалар түбэндэгэ тэргиптэ жыела:

- 1) имзалар аларны имза көгазенә керту юлы белән жыела, аның формасы Манзарас авыл башкарма комитеты тарафыннан раслана;
- 2) имзалар көгазендә имзалар жыю гамәлгә ашырыла торган инициативалы проект күрсәтелә;
- 3) имзалар көгазендә кешенең имzasы hәм аны қую датасы куела. Имза hәм аны қую датасын кеше үз кулы белән куя. Имзалар көгазендә үз имzasын қуйган кеше турындагы белешмәләр имзалар көгазенә аның үтнече буенча имзалар жыюны гамәлгә ашыруучы зат тарафыннан кертелергә мөмкин. Күрсәтелгән белешмәләр бары тик кулдан язу ысулы белән генә кертелә, шул ук вакытта карандашлар куллану рөхсәт ителми;
- 4) кеше **бер** **үк** инициативалы проектны хуплап бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;
- 5) hәр имзалар көгазе имзалар жыюны гамәлгә ашыруучы проект инициаторының имзалары белән таныкланырга тиеш. Имзалар көгазен таныклаганда, имзалар жыюны башкарған проект инициаторы вәкиле үз кулы белән фамилиясен, исемен hәм атасының исемен, туу датасын, яшәү урыны адресын курсәтә, шулай ук имzasын hәм аны қую датасын курсәтә;
- 6) Имзалар жыйганда, имза көгазенең алгы ягын hәм арткы ягын тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе белән алгы якның дәвамы булып тора, э таныклау имзалары hәм имзалар жыюны гамәлгә ашыруучы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имза көгазенең арткы ягына соңгы имзадан соң ук куела;
- 7) Имзалар жыйганда hәр кешенең «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алышында тиеш.

11 статья. Элеге инициативалы проектка ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау очен гражданнардан сораштыру үткәрү

1. Инициативалы проектны Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге халкы мәнфәгатьләрендә тулаем гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән очракта элеге инициативалы проектка ярдәм итү турындагы фикерләрен ачыклау очен, гражданнардан Манзарас авыл жирлеге халкы яисә инициативалы проект тормышка ашырылырга тәкъдим ителә торган аның өлеше инициативасы белән сораштыру (алга таба – сораштыру) уздырыла.

1. Сораштыруны билгеләү очен проект инициаторы Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге Советына гариза жибәрә, анда тубәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) сораштыру уздыру тәкъдим ителә торган инициативалы проект;
- 2) проект инициаторы тәкъдимнәре:
- ә) сораштыру үткәру датасы hәм сроклары турында;
- б) сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган сорауны (сорауларны) формалаштыру турында;
- в) сораштыру үткәрү методикасы турында;
- г) сораштыруда катнашучы Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлегендә яшәүчеләрнең минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме, чараның башка инициаторы исеме hәм аның урнашкан урыны).

2. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнәң барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы элеге Тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар булса, гариза проект инициаторының вәкаләтле заты hәм Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге яисә инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган аның өлешенең кимендә 10 кешесе тарафыннан имзалана. Бу очракта гаризада шулай ук гаризаны имзалаған затлар турында белешмәләр (фамилияләре, исемнәре, этисенең исеме, аларның яшәү яки булу урыны турында белешмәләр) күрсәтелә.

3. Кукмара муниципаль районы Манзарас авыл жирлеге Советы гариза кергэн көннән алтын кимендә 30 көндө аны карый һәм сорашып белешүне билгеләу яисә сорашып белешүне билгеләүдән баш тарту турында карап кабул итә.

4. Әгәр жибәрелгән хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан Кукмара муниципаль районының Манзарас авыл жирлеге халкының ихтыяр белдерү нәтижәләрен дөреслек белән билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, әлеге статьяда билгеләнгән сораштыру уздыру турындағы инициативаны тәкъдим итү тәртибен бозу сораштыру үткәрудән баш тартуга нигез була.

5. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнардан сорашып белешү «Кукмара муниципаль районы Манзарас авылы жирлекендә гражданнардан сорашып белешүне билгеләу һәм уздыру тәртибе турында» 20.09.2007 21 номерлы Манзарас авыл жирлеге Советы карапы белән билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

6. Сораштыруда инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендәге 16 яшкә житкән яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

7. Манзарас авыл башкарма комитеты сораштыру нәтижәләрен проект инициаторына нәтиҗә чыгарганин соң 3 эш көннән дә соңга калмычка житкәрә.

Бүлек 3. Инициативалы проектларны керту һәм карау

12 статья. Инициативалы проектларны керту

1. Инициативалы проектны Манзарас авыл башкарма комитетына керткәндә түбәндәгеләр тапшырыла:

1) проектның кәгазы чыганактагы һәм электрон рәвештә график һәм (яисә) таблица материаллары күшымта итеп бирелергә мөмкин булган тасвирламасы;

2) инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә әлеге Нигезләмәнен 4 статьясындағы 4, 5 өлешләре нигезендә башка документлар, шулай ук инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исеменнән Манзарас авыл башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләу турында проект инициаторының карапы;

3) гражданнар жыельышы яисә конференциясе беркетмәсе, гражданнардан сораштыру нәтижәләре һәм (яисә) муниципаль берәмлек халкының яисә аның өлешенен инициативалы проектка ярдәм күрсәтүен раслый торган имзалар кәгазыләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда, проектның инициаторы тарафыннан турыдан-туры Манзарас авыл башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә билгеләнгән вәкаләтле зат тарафыннан нил авыл башкарма комитетына тапшырыла яисә аны жибәргендә бәясен билгеләп һәм эчендәгә әйберләре исемлеге белән почта аша жибәрелә.

3. Манзарас авыл башкарма комитеты тарафыннан әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алу көне проектны керту датасы булып тора.

4. Манзарас авыл башкарма комитетына документлар инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда Манзарас авыл башкарма комитеты белән турыдан-туры эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырылган очракта, күрсәтелгән затка исемлекне һәм Манзарас авыл башкарма комитеты тарафыннан аларны алу датасын күрсәтеп, документлар алу турында расписка бирелә. Расписка Манзарас авыл башкарма комитеты тарафыннан документларны алган көнне бирелергә тиеш.

13 статья. Инициативалы проектларны карау комиссиясе

1. Инициативалы проектларны карау комиссиясе (алга таба – комиссия) инициативалы проектларның социаль-икътисадый эһәмиятен объектив бәяләу һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алуны уздыру максатларында төzelә.

2. Комиссия саны 6 кеше тәшкىл итә.

3. Комиссиянен персональ составы Манзарас авыл жирлеге башкарма комитеты

каары белэн билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы Манзарас авыл жирлеге Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия кабул итә торган каарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр конфликтлары барлыкка килү мөмкинлеген булдырмыйча төzelә.

4. Комиссия комиссия рәисеннән, комиссия рәисе урынбасарыннан, комиссия секретаре һәм комиссия эшендә шәхсән катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

- 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә җитәкчелек итә;
- 2) комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртибе проектын формалаштыра;
- 3) комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;
- 4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Комиссия рәисе урынбасары комиссия рәисе вакытлыча булмаган очракта аның вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белэн тәэмин итә, шул исәптән комиссия утырышына эзерлекне дә тәэмин итә;

3) комиссия әгъзаларына, комиссия утырышына чакырылган проектлар инициаторларына һәм башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын уздыру датасы, урыны һәм комиссиянен чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;

3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алыш бара.

8. Комиссия әгъзасы:

1) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;

2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белэн таныша;

4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы утырышлар була.

10. Комиссия утырышы анда комиссия әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булу шартыларында хокуклы дип санала.

11. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителә. Инициативалы проектны карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проект инициаторларына аны үткәрү көненә кадәр биш көннән дә соңға калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект буенча фикер алышу һәм комиссия тарафыннан каарлар кабул итү проект инициаторы һәм чакырылган башка затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия каары утырышта катнашучы комиссия әгъзалары саныннан гади күпчелек ачык тавыш бирү юлы белэн кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, утырышта рәислек итүченең тавышы хәлиткеч булып тора.

Комиссия әгъзалары каарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда бертигез хокукларга ия.

15. Комиссия кабул иткән каар белэн килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы үзенең аерым фикерен язмача бәян итәргә хокуклы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә күшүп бирелергә тиеш.

16. Комиссия утырышы нәтижәләре буенча беркетмә төzelә, ана комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм комиссия утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылғаннан соң өч эш көне эчендә имза салына.

Комиссия секретаре комиссия утырышы беркетмәсенә имза салынган көннең иртәгесеннән дә соңға калмыйча аны Манзарас авыл башкарма комитеты Житәкчесенә жибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итүне Манзарас авыл башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

14 статья. Манзарас авыл башкарма комитеты тарафыннан инициативалы проектны карау тәртибе

1. Инициативалы проект Манзарас авыл башкарма комитеты тарафыннан аны көрткөн көннән соң 30 көн эчендә карала.

2. Инициативалы проектны Манзарас авыл башкарма комитетына керту түрындагы мәгълумат инициативалы проект Манзарас авыл башкарма комитетына кертелгән көннән соң өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълумат-телеинформацияция үзүүлүштөрдөгө Кукмара муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш һәм әлеге Тәртипнәң 2 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук проект инициаторлары түрындагы белешмәләр булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнарга Манзарас авыл башкарма комитетына инициативалы проект буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеге түрында, аларны тәкъдим итү вакытын күрсәтеп, мәгълумат берелә.

3. Инициативалы проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итү срогы жиде эш көне тәшкүл итә. Узләренең күрсәтмәләрен һәм тәкъдимнәрен Кукмара муниципаль районның Яңыльский авыл жирлегендә яшәүче 16 яшкә житкән халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр Манзарас авыл башкарма комитетына шәхсән түрүндө тапшырыла яисә почта аша яки махсуслаштырылган сайтта форманы тутыру юлы белән жибәрелә.

4. Инициативалы проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия гамәлгә ашыра.

5. Инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча комиссия Манзарас авыл жирлеге башлыгына әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән каарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия каарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр булырга мөмкин.

Манзарас авыл башкарма комитетына берничә, шул исәптән эчтәлеге буенча шундай ук өстенлекле проблемаларны тасвириләп, инициативалы проект кертелгән очракта, комиссия Манзарас авыл жирлеге башлыгына конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрүне оештырырга киңәш итә.

6. Конкурс нигезендә сайлап алу әлеге Тәртипнәң 15 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс нәтижәсендә сайлап алуны үткәрү түрындагы хәбәр проектлар инициаторларына тиешле карар кабул итәлгәннән соң өч көннән дә соңға калмычка жибәрелә.

7. Комиссия киңәшен исәпкә алыш яисә конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча Манзарас авыл жирлеге башлыгы тубәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендей эшне Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге бюджеты түрындагы каар белән караплан максатларга бюджет ассигнованиеләре чикләрендә һәм (яисә) Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге бюджеты проектын төзү һәм карау (Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге бюджеты түрындагы каарга үзгәрешләр керту) тәртибе нигезендә эшне дәвам итәргә;

2) инициативалы проектны хуплаудан баш тартырга һәм, инициативалы проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

8. Манзарас авыл жирлеге башлыгы тубәндәге очракларның берсендә инициативалы проектны хуплаудан баш тарту түрүнда каар кабул итә:

1) инициативалы проектны кертуңең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициативалы проектның Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, - Кукмара муниципаль районны Манзарас авыл жирлеге уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәклөө вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) формалаштыру чыганагы булып инициатив түләүләр тормый торган инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәклөө чаралар күләмендә Кукмара

муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге бюджеты акчалары булмау;

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижәләрәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижәләре буенча карап проект инициаторына кабул ителгән көннәнән соң өч көннән дә соңга калмычка проект инициаторына жибәрелә.

10. Манзарас авыл башкарма комитеты проект инициаторларына бергәләп инициативалы проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә хокуклы, э әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта, тәкъдим итәргә бурычлы, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы карамагына аларның компетенцияләре нигезендә карапга тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетеру өчен, комиссия әгъзалары, Манзарас авыл башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетеру срокын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект Комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

15 статья. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс нигезендә сайлап алуны комиссия гамәлгә ашыра.
2. Конкурс нигезендә сайлап алу критерийлары түбәндәгеләр:
 - 1) инициативалы проект хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманы ачыклауда һәм аны гамәлгә ашыруда халыкның катнашу дәрәҗәсе;
 - 2) инициатив проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек;
 - 3) Конкурс нигезендә сайлап алу критерийлары, аларның кыйммәте, аларга тиешле баллар һәм үлчәм коэффициентләр (алга таба – критерийлар) әлеге Тәртипкә күшымтада билгеләнгән.
3. Конкурс нигезендә сайлап алу әлеге Тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла.
4. Комиссия конкурс сайлавы узган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә инициативалы проектларны бәяли
5. Конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча, комиссия критерийлары нигезендә йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия инициативалы проектларны конкурс сайлавын узган яисә узмаган дип игълан итү турында караплар кабул итә.
6. Конкурс нигезендә сайлап алуны узган дип барлык критерийлар буенча максималь суммар балл алган инициативалы проект (ике, өч инициативалы проект h.b.) игълан ителә.

16 статья. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Манзарас авыл башкарма комитеты карапы

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Манзарас авыл башкарма комитеты Житәкчесе карап чыгара.
2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турындагы карапда түбәндәгеләр булырга тиеш:
 - 1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә (адресын яисә урынын күрсәтеп) төзелергә тиешле объектның исеме яисә инициатив проект гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән чараның исеме;
 - 2) Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш реконструкция, сатып алу, чара (чаралар) уздыру, башкасы);
 - 3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруга бүләп бирелә торган Кукмара муниципаль районның Манзарас авыл жирлеге бюджеты акчаларының баш бүлүчесе исеме;
 - 4) заказчы, төзүче исеме;
 - 5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) гамәлгә ашыру срокы;

6) инициатив түләүләр күләме бүлеп, объектның фаразланган (чикле) бәясе яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаларның иң чик күләме;

7) инициатив түләүләр күләмен курсәтеп, объектның күздә тотыла торган (иң чик) бәясен яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бўлу.

17 статья. «Интернет» мәгълумат-коммуникация чөлтәрендә инициативалы проект туринда мәгълуматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

1. Инициативалы проектны Манзарас авыл башкарма комитеты тарафыннан карау туринда, инициативалы проектны гамәлгә ашыру барышы туринда, шул исәптән акчаларны файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы туринда мәгълумат Татарстан Республикасы хокукый мәгълуматының рәсми порталында басылып чыгарга һәм «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә Кукмара муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру йомгаклары туринда Башкарма комитет отчеты Татарстан Республикасы хокукый мәгълуматының рәсми порталында бастырып чыгарылырга (халыкка игълан ителергэ) һәм «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә Кукмара муниципаль районының рәсми сайтында инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алыш 30 календарь көн эчендә урнаштырылырга тиеш.

Инициативалы проектларны тәкъдим итү,
керту, тикшерү һәм карау Тәртибенә
КУШЫМТА

Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу КРИТЕРИЙЛАРЫ, аларның
кыйммәте, аларга тиешле баллар һәм үлчәм коэффициентлары

№ т/б	Исеме конкурс нигезендә.... сайлап алу критерие....	Конкурс нигезендә сайлап алу критерие билгеләре	Баллар саны	Үлчәм коэффициент ы
1.	(критерийлар төркеменең исеме курсателә)			
1.1.	(критерийның исеме курсателә)	(критерийның кыйммәте курсателә)	(критерийның тиешле кыйммәтенә ирешкәндә бирелә торган баллар саны курсателә)	(курсателә....) весовой коэффициент в долях от единицы в зависимости от значимости критерия, сумма всех весовых коэффициентов должна составлять единицу)
		(критерийның кыйммәте курсателә)	90 балл	
		(критерийның кыйммәте курсателә)	80 балл	